

Drinkende jongeren in Utrecht (archieffoto 3 maart 2022) © ANP / Jean-Pierre Jans

NIX18 was het doel, maar 16- en 17-jarigen zijn juist meer alcohol gaan drinken: wat is er aan de hand?

BREDA - Het is tien jaar geleden dat de alcoholleeftijd is verhoogd van 16 naar 18 jaar. Dat had een duidelijk doel: jongeren moesten minder gaan drinken. Maar de laatste jaren stijgt het drankgebruik onder tieners juist weer. Wat is er aan de hand?

Celine van Haaren, Jordi van Sluijs 02-02-24, 06:00 Laatste update: 02-02-24, 11:40

De cijfers liegen er niet om. Jongeren trekken zich weinig aan van het verbod om alcohol te nuttigen onder de 18, blijkt uit de Brabantscan van GGD West-Brabant. Ruim driekwart van de jongeren (77 procent) tussen de 16 en 18 in deze regio geeft aan het afgelopen jaar alcohol te hebben gedronken. Twee derde daarvan dronk ook in de afgelopen vier weken. Jongeren in deze regio drinken 6 procent meer dan gemiddeld in de rest van Nederland, blijkt ook uit het GGD-onderzoek.

„Dat kun je de keerzijde van Brabantse gezelligheid noemen”, zegt Alex van Dongen, preventiewerker bij verslavingszorginstelling Novadic-Kentron in Breda. Hij wijst erop dat het alcoholgebruik onder jongeren aanvankelijk daalde, toen de alcoholleeftijd tien jaar geleden werd verhoogd van 16 naar 18 jaar. „We zagen een sterke daling in de jaren waarin via campagnes werd uitgelegd waarom de leeftijdsgrens werd verhoogd. Ook in 2015 zie je nog een daling. In deze jaren was er veel aandacht voor het overmatige gebruik van alcohol onder jongeren.”

De jaren daarna bleef het aantal drinkende jongeren ongeveer gelijk. Vanaf 2019 is weer een kleine stijging te zien in het aantal drinkende jongeren. Dat zou volgens Van Dongen te maken kunnen hebben met een tegenstroom in de samenleving, die ertoe leidt dat ouders het gebruik van alcohol bij hun kinderen vaker faciliteren.

Meer sluikreclame voor alcohol

„Sommige ouders vinden dat er tegenwoordig weinig meer mag”, zegt Van Dongen. „Sinterklaas wordt niet meer gevierd zoals vroeger. Jongeren mochten tijdens corona niet weg. Met oud en nieuw mag er op veel plekken geen vuurwerk meer worden afgestoken. Sommige ouders hebben hierdoor minder vertrouwen in het advies van experts. Ook zien we meer sluikreclame voor alcohol via influencers op sociale media.”

Maar hoe komen jongeren aan hun drank? Veelal gewoon thuis, blijkt uit onderzoek van het Trimbos-instituut. Ruim 29 procent van de jongeren geeft aan van hun ouders weleens een glaasje te mogen drinken. Die tolerante houding verklaart een stijging in het alcoholgebruik, zegt Van Dongen. „Zodra je jouw kind toestaat om thuis een drankje te drinken, verlaag je de drempel om ook op andere plaatsen alcohol te drinken.”

Nederlandse ouders hebben een tolerantere houding tegenover alcoholgebruik van hun kinderen dan in de rest van Europa. Dat bleek vijf jaar geleden al uit onderzoek van het IJslandse onderzoekscentrum ICSRA, dat enquêtes hield in zes Nederlandse gemeenten. Van Dongen: „Veel ouders denken dat kinderen juist gaan drinken als je het ze verbiedt. Ik heb echter nog nooit een jongere gesproken die alcohol is gaan drinken, omdat het van zijn ouders níet mocht.”

‘Kinderen hebben nog geen goede rem’

In het Amphia ziekenhuis worden jaarlijks gemiddeld veertig jongeren opgenomen met alcoholvergiftiging. Dat is zo’n 33 procent minder dan tien jaar geleden. Die jongeren brengen daarna met hun ouders verplicht een bezoekje aan Novadic-Kentron, dat tegenover het ziekenhuis is gevestigd.

„De ouders leggen mij dan vaak uit dat het kind best een biertje mag drinken, maar dat dronken worden niet de bedoeling is. Dat is een bijzondere redenering, want kinderen hebben zelf nog geen goede rem”, legt Van Dongen uit. „Het gedeelte van de hersenen dat impulsen goed kan begrenzen, is pas met 24 jaar volledig ontwikkeld. Eigenlijk laten deze ouders hun kind dus autorijden zonder werkende rem. Met een drankje op werkt die rem nog slechter. En vervolgens word je boos op je kind, omdat het niet op tijd remt. Dat is heel dubbel.”

Wat moet er gebeuren?

Volgens de deskundige is een belangrijke rol weggelegd bij ouders om ervoor te zorgen dat het alcoholgebruik onder jongeren opnieuw afneemt. „Want verbieden werkt wel degelijk, maar je moet wel liefdevol en met aandacht in gesprek blijven met je kind.”

Landelijke alcoholpreventie-organisaties denken dat de dalende trend stagneert, omdat alcohol makkelijk te krijgen is. Daarom moeten de prijzen omhoog, het aantal verkooppunten omlaag en moeten - net als bij roken - de risico’s beter in beeld worden gebracht, bepleit Wim van Dalen van alcoholbeleidsinstituut Stap. Hij wil ook dat de marketing van alcohol verder aan banden wordt gelegd. „We moeten niet langer op een doelgroep als jongeren focussen, maar op algemene de-normalisering van alcoholgebruik in de samenleving.”

Kinderarts Nico van der Lely, die zich in het verleden hard heeft gemaakt voor de leeftijdsgrensverhoging van 16 naar 18, vindt dat het onderwerp vaker besproken moet worden in biologielessen op scholen. „Het merendeel van de kinderen die ik op de intensive care heb zien belanden, had geen flauw idee van het risico dat ze liepen.”